

LARRAZABAL (Laburpena,

- «Bizkaia Askatasun-bidean» nire idaztiaren dizdizak bere keaz zuen ikusmena illundu egin eban: Ni Bizkai'ko seme garana baiño ez naz.
- Orregaitik, maitasunaz mai onetara dei egin daustazue eta nik esker onez erantzuten dautzuet eta nazena zuen laguntzarako naz, Jaungoikoaren eta aberriaren aurka ez doazen gauza guztietan.
- Nire liburutxu ori noz eta zertarako egiña dan azalduko dautzuet gaur.
- Bizkai'tarren gogoia, gizon aundien gurariz, okertu egin da gizaldi onetan.
- Askatasuna ez da onezkero gogoratzen eta Bizkaia'ren oldoz eta asmabideak, España'renak eurak dira.
- Idazkietan, itzaldietan, izparringietan... batek be ez dau aitatzen Bizkaia'ren erriketa-bidea, iñok ez dau agertzen bere kondairea dan lez, iñok ez dau etorkizunaren bide egokirik erakusten.
- Bizkaia gure aberriak, IX gizaldian, jaunerri izatearen okerreko bidea artu eban eta bere erakunde jatorren aurkako jokabidea aukeratu eban.
- Bizkai'tar argi ta bulartsuak atzerritarren erriketa-bidea artu eben.
- Orreik erria bide okerrera eroateko, Jaun-ardurea España'tar bateri lenengo eta Latio'tarren arteko errege bateri gero emon eutsoen: «Errege ta Jaun» izenpetzen eban gure Jaun zanak.
- Ortik sortu'zan Bizkai'tarrak euren buruai «España'tar» esatea eta aberri-izen madarikatu ori ez eban baztertu, egiteak eta izateak, ez itzak eta izenak nai zituan erri arek.
- Aundi-aldian izen ori onartzea, jakitunak ulertzekoa da, baiña bera-aldian ez zan barriro berbiztu bizkaitartasuna. Ori da ulertu-eziñekoa.
- Ibairutarren eta zeltatarren aldi garbi iraun eban Bizkai'tarren duintasunak: Erroma'tarren aginterria, arro, baztertu ebana, basatien ekiñak (Leobijildo guda-zalearen burdiñeak) laburtua bai baiña menperatu bakoa izan zana, arabiarrek, galiatarrek, sajondarrak...

CASERIO LARRAZABAL (Begoña)
3-6-1893

*Larrazabal baserria Begoña'n
itzaldi go*

gudaldiak azpiratu zituana, txikia izan arren itxasoz adoretua ta lurrez sendoa izan zana, XVIII gizaldian España'tarren gaisoak pozoitu dau, makal geratu da, gure gizaldian atzerritarrak zatituta, arnas-oska, iltea baiño txarragoa dan lotsakizunean eta laterri makal eta errukarri dan España orrek zapalduta ta isekatuta aurkitzen da.

- Bizkaia'ren zori txarra ageritzekotan, erlejiñoan, oiturretan naiz politikan edo ekonomian, endaz naiz izkuntzaz, izan dauan galtzaita gogoratuko neuskizue.
- Baiña zuen gaurko ardura onek, aberria galbide txarren baten ikusten dozuela agertzen dau. Guztiok dakiguna ez da zertan gogoratu.
- Eta txarrena, bere seme-alabak zori txar onetan aizuta, dana itzita, aberria baztertuta ta gorrotatuta eukitea da.

GO ITZALDIA

(euskeratuta)

izan zan Arana'tar Sabin'en
ngarria.

- Zortzi alderdi politikutan dagoz gaur Bizkai'tarrak: iru dira katolikuak eta bost askakerizkoak. Zotzi ikurrin gure mendiean. Igarten dozue zein dan Bizkai'tarrrena?
- Alderdi guztiak Lege-Zarren aldeko agertzen dira.
- Baiña olako guzurrakaz samaraiño gagoz: Guztiak dira España-zaleak eta batek be ez dauko kondaira garbirik Bizkaia'ri begira, guztiak jokatu dabe noz edo noz aurka.
- Errukarria Bizkaia orrein eskuetan! Errukarria zure barrizatze-ordua eldu ez ba'litz Jaungoikoaren ardura-bidean!
- Orra or nire liburutxuaren agerkerea. Nire aberria askea izan ba'litz (barzarretan, izparringietan, idazkietan, eleizan, antzokietan, oletan, jauregietan, baserrietan, agintariengan, basoan, kalean... atzerritasun po-
- zoitua agiri ez ba'litz) ez zan agertuko liburu ori eta neu be ez nintzan legeen, kondairearen eta izkuntzearen ikasle izango.
- Baiña ezagutu neban neure aberria eta beretzat laguntzailerik ez neban aurkitu, arerioen txalotzailleak baiño.
- Amazazpi urtera arte Karlos'tarra nintzan, neure aitaren antzera, baiña amabost urtera ezkerro Karlos'tarra «per accidens» edo alan-bearrez, Lege Zarretarako bidea ori zalakoan.
- «Fuero»izen ori gaur atzerapen lez ikusten dot Bizkaia'rentzat.
- 82'garren urtean, Luis anaiagaz eztabaidan niarduala, zorionez ezagutu neban neure aberria, Bizkaia ez dala España ikusi neban. Karlos'tarren bidea kaltegarria zala ikusi-azo eustan.
- Gero aberriaren kondaira ta legeak ikasten asi nintzan eta urtebete barruan gauzea argi ikusi neban. Bizkai'ko betiko jauna dan Jaungoikoagana biotza jaso eta aberria barrizatzeke ziña egin neban. «Jaungoikoa ta Lege Zarra» ziran nire argi betiko.
- Iru lan agertu jatazan lenengotik: Aberriaren izkuntza, kondaira ta legeak ikasi, beste batzuk ikasi dagiezan ikasbide bat idatziz eta kondaira ta erriketea irakasteko liburua eta aldizkariak sortuz eta Bizkaia'rentzat ikurrin bakarra egin.
- Lan aundia benetan, baiña eziña ba'litz neure aberria itziko neuke. Amar urte daroadaz lan onetan, beste dana itzita, eta geiago egin ez ba'dot nagikeriagaitik izan da.
- Liburu txiki batzuk eta «Bizkaia askatasun-bidean» lantxuak eragin dabe euren zirkiña.
- Oar bat: Batzar au ez da abertzale batzarra. Abertzale-batzarra datorren urtean izango da. Beste egun baten azalduko datsuat bere araudia eta nai dabenak sartuko dira.
- Eskari bi: Neure gauzak eta neu ainbeste aitatzea ta izkuntza atzerritarrez berba egitea, zuetariko batzuk euskerea ez dakielako au, parkatu egistazue.
- Eta orain guztiok batera esan dagigun: GORA BIZKAIA'ren askatasuna!

OLAZAR'tar Martin'ek
laburtu ta euskeratua